

Oddagrein
Eiríkur Lindenskov
ábyrgdarblaðstjóri

VIKUSKIFTI

25. OKETÓBER 2019

Felagsskapur at tryggja friðin

Í gjár var 24. oktober, dagurin, har vit kundu hátíðarhalda, at 73 ár eru liðin, síðani felagsskapurin Seimeindu Tjóðir, stytt ST, varð stovnaður.

Orðskin til, at hesin felagsskapur varð stovnaður, var ynskið um at arbeiða fyri at beina burtur mismun millum tjóðir, millum fólkasløg, millum borgarar og millum ymsar samfelagsbólkar.

Tá ið 2. heimsbardagi var av í 1945, gjørdur teir sameindu av, at alt skuldi gerast til tess, at stórbardagi ikki skuldi breyta aftur. Teir settu á stovn ST og skrivaðu sáttmála, sum skuldi tryggja frið og semju millum øll heimsins lond.

Felagsskapurin virkar fyri javnbjóðis rættindum fyri øll. Stovnurin Sameindu Tjóðir varð stovnaður fyri at forða fyri fleiri kríggjum sum Fyrri- og Seinna

heimsbardaga. Sameindu Tjóðir vórðu settar á stovn í 1945, beint eftir 2. heimsbardaga.

Sjálvt um vit sum land ikki eru beinleiðis limir í ST, so eru vit partur av danska limaskapinum, og Løgtingið sendir á hvørjum ári tvey umboð, sum upp á skift eru til staðar í New York til ST aðalfundin, sum er í hesum døgum.

Týdningin av slíkum felagsskapi er ikki at undirmeta. Tað hevur so ómetaligan týdning, at tjóðir og lond standa saman í felagsskapi, tá tað ræður um at tryggja heimsfriðin. Hóast kríggj hava herjað – eisini í Evropa, síðani kríggið mikla, so eru slíkir felagsskapir við til at tryggja, at kríggj ikki breyta á.

Nato-samgongan er annar felagsskapur, sum eisini fær londini at standa saman. og

bara tað, at eitt álop á eitt Nato-land er eitt álop á øll Nato-londini er við til at tryggja, at ørir stjórnarleiðarar ikki taka óráð fyri.

Evropasamveldið er eisini við til at tryggja friðin. Vit kunnu tí príska okkum lukkulig fyri at vera partar av hesum heimsfelagsskapum – har samhaldsfesti er grundreglan.

Tey fyra aðalmálini hjá ST eru: At verja friðin og trygdina í heiminum, at eggja londunum til rættvísi, at stuðla og menna samstarvið landanna millum og at virka sum stovnur, har londini í heiminum kunnu samstarva til tess at røkka hesum málum. Øll limalond taka undir við grundsjónarmiðunum um, at allar ósemjur teirra millum skulu verða loystar friðarliga, og at tey skulu ikki fara við hørðum ímóti øðrum londum uttan í sjálvverju.

PÆTUR MIKAL HOLM

Vardi ph.d í fysioterapi

Týsdagin oktober vardi Pætur Mikal Holm fysioterapeutur og MSc. ph.d.-ritgerð sína í fysioterapi á Slagelse Sygehus.

Ritgerðin kallast: »Muscle function, physical function and strength training in patients with knee osteoarthritis«.

Pætur hevur verið í starvi sum ph.d. lesandi fysioterapeutur á Afdeling for Fysioterapi og Ergoterapi, Næstved-Slagelse-Ringsted Sygehus og innskrivaður sum ph.d. lesandi á Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, Odense (2016-2019). Søren Thorgaard Skou, professari, hevur verið høvuðsvegleiðari.

Ph.d. verkætlanin hevur fevnt um kanningar av leiklutinum hjá vøddum og fysisku funktiónini hjá fólki við slitgikt í knænum. Tann stóra verkætlanin hesi trý árini hevur verið ein "randomized controlled trial (RCT)", sum hevur kannað, hvussu ítøkilig styrkivenjing av lærvøddunum kann nýtast í endurvenjingini av fólki við slitgikt í knænum.

Ph.d. ritgerðin fevnir um tríggar greinar og væntandi koma eini 3-4 greinar afturat frá hesi verkætlan komandi mánaðirnar.

í blaðnum...

Ismar politiskur fangi undir krígunum

Síðsøga 24-25

Hans Petur: Eg havi saknað tónleikin

Síða 21

Fluttu restirnar av Franco generali

Abbasynirnir hjá Francisco Franco, Francis Franco og Jaime Martinez Bordiu, bera burtur kistuna við restunum av fyrrverandi einaræðisharranum

Mariscal/Pool via
REUTERS

Hóast fólk hava ymsar hugsanir, so er grøvin hjá Franco generali í Spania flutt

Tað vóru fólk í familjuni, sum sóust bera kistuna við Franco generali til eina meira loyniliga grøv norðan fyri Madrid.

Jørðisku restirnar av Francisco Franco generali vórðu í gjár fluttar frá einum stórum mausoleum uttan fyri Madrid, har tær hava verið grívnar síðani 1975.

Sjónvarpsupptøkur frá minningarstaðnum Dali Teirra Falnu vísu átta fólk úr familjuni hjá Franco bera kistuna við Franco burtur.

Hægstirættur í Spania gjørdi av í september, at grøvin hjá Franco kann flytast. Tað var full semja um avgerðina millum teir seks dómarnar í hægstarætti.

Málið um flytingina av grøvini hevur elvt til split í spanska fólkinum, sum hevur ymsar hugsanir um Franco.

Familjan hjá Franco var ímóti, at grøvin hjá fyrrverandi fascistiska leiðaranum

skludi flytast úr Dali Teirra Falnu, har mett verður, at 34.000 offur fyri spanska borgarakrígnum liggja.

Avgerðin um umstríddu flytingina av grøvini var fráboðað í 2018. Sosialistiska stjórnin í Spania grundgav avgerðina við, at hon ikki longur vildi »halda fram við at hálova einaræðisharranum«.

Francisco Franco stóð á odda fyri Spania frá 1939, tá hann vann borgarakríggið. Hann var landsins leiðari fram til deyða sín í 1975.

Spanska stjórnin vil gera økið til eina minnislund fyri ofrini fyri fascismuni.

Dalur teirra Falnu var í sínari tíð bygdur av fangum, sum vóru mótstøðufólk hjá Franco. Hann var bygdur millum 1940 og 1959.

Kistan við Franco var í tyrlu flutt til kirkjugarðin Mingorrubio-El Pardo, har hon verður grívin aftur við eitt privat hátíðarhald fyri familjuni.

/ritzau/Reuters

Sosialurin

Tórshavn Tórsgøta 1, 100 Tórshavn
tel. 341800, post@sosialurin.fo

Tel. 341800
www.sosialurin.fo

Suðuroy tel. 375364, tel. 228814,
aki@sosialurin.fo, dagfinn@sosialurin.fo

Haldarar, sum ikki hava fingið blaðið, kunnu ringja
tel. 341818 frá kl. 8.00 til 20.00 og boða frá.

Ábyrgdarblaðstjóri:
Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

Tíðindaleiðari:
Hallur av Rana
hallur@sosialurin.fo

Fyrítaksstjóri
Jonhard Hammer
jonhard@sosialurin.fo

Marknaðardeild
lysing@sosialurin.fo

Stovnaður: 1927
Prent: Prentmiðstöðin

Útgevni: Sp/f Sosialurin
Úppseting: Sosialurin

Avgreiðsla: mán - frí
kl. 08.00 - 16.00